ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
ΤΗΣ 28ης ΙΟΥΝΙΟΥ 1983 [1]

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας

«Εθνικά μονοπώλια: τεχνητή γονιμοποίηση βοοειδών»

Υπόθεση 161/82

Περίληψη

Γεωργία — Εναρμόνιση των νομοθεσιών — Οδηγία 77/504 — Σπέρμα που προορίζεται για την τεχνητή γονιμοποίηση βοοειδών — Ενδοκοινοτικό εμπόριο — Εξουσίες των κρατών μελών — Χορήγηση αδειών εισαγωγής, εξαρτώμενων από την τήρηση των ζωοτεχνικών προδιαγραφών που εφαρμόζονται στο σπέρμα που παράγεται στο εθνικό έδαφος — Επιτρέπεται

(Οδηγία 77/504 του Συμβουλίου, άρθρα 2 και 3)

Ένα κράτος μέλος, εξαρτώντας τη χορήγηση αδειών εισαγωγής σπέρματος προοριζόμενου για την τεχνητή γονιμοποίηση βοοειδών από τις ζωοτεχνικής φύσεως προϋποθέσεις που προβλέπει η νομοθεσία του και που εφαρμόζονται αδιακρίτως, τόσο στο εισαγόμενο όσο και στο παραγόμενο στο εθνικό έδαφος σπέρμα, δεν παραβαίνει την οδηγία 77/504. Πράγματι, από το άρθρο 3 της εν λόγω οδηγίας συνάγεται ότι η οδηγία δέχεται τη διαφορά των υφιστάμενων κανόνων και επιτρέπει να υπερισχύσουν, στον τομέα του ενδοκοινοτικού εμπορίου, οι κανόνες που εφαρμόζονται για τη χρησιμοποίηση του σπέρματος στο κράτος όπου το σπέρμα αυτό θα χρησιμοποιηθεί.

Στην υπόθεση 161/82,

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, εκπροσωπούμενη από το νομικό της σύμβουλο René-Christian Béraud, επικουρούμενο από τον Hans Peter Hartvig, μέλος

1 — Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική

της νομικής της υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Oreste Montalto, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

προσφεύγουσα,

κατά

Γαλλικης Δημοκρατιας, εκπροσωπούμενης από τον Gilbert Guillaume, διευθυντή νομικών υποθέσεων στο υπουργείο εξωτερικών υποθέσεων, από τον Noël Museux, αναπληρωτή διευθυντή νομικών υποθέσεων στο υπουργείο εξωτερικών υποθέσεων, και από τον Alexandre Carnelutti, γραμματέα εξωτερικών υποθέσεων, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο τη γαλλική πρεσβεία, 2, rue Bertholet,

καθής,

με την οποία ζητείται να αναγνωριστεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία περιορίζοντας σε ορισμένη κατηγορία επιχειρηματιών τη δυνατότητα εισαγωγής σπέρματος προοριζόμενου για την τεχνητή γονιμοποίηση ζώων και δίδοντας στα κέντρα αναπαραγωγής τη δυνατότητα να ακολουθούν μια πρακτική που δημιουργεί διακρίσεις σχετικά με το εισαγόμενο σπέρμα, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 37 της συνθήκης ΕΟΚ, καθώς και από το άρθρο 2 της οδηγίας 77/504 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1977, περί των ζώων αναπαραγωγής του βοείου είδους καθαρόαιμου γένους,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο, A. O'Keeffe και U. Everling, προέδρους τμήματος, Mackenzie Stuart, G. Bosco, T. Koopmans, O. Due, K. Bahlmann, Y. Galmot, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Sir Gordon Slynn
γραμματέας: P. Heim

εκδίδει την ακόλουθη

2080

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως, η εξέλιξη της διαδικασίας, τα αιτήματα, καθώς και οι ισχυρισμοί και τα επιχειρήματα των διαδίκων συνοψίζονται ως εξής:

I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

α) Η προσβαλλόμενη γαλλική νομοθετική ρύθμιση

Η *τεχνητή γονιμοποίηση ζώων* στη Γαλλία ρυθμίζεται από το νόμο 66-1005 της 28ης Δεκεμβρίου 1966 περί κτηνοτροφίας (JORF της 29. 12. 1966, σ. 11619), όπως συμπληρώθηκε από μια σειρά εκτελεστικών διατάξεων. Ο νόμος 66-1005 προβλέπει στον τίτλο I, γενετική βελτίωση των ζώων, άρθρο 4:

«Οι πράξεις λήψεως και συσκευασίας του σπέρματος δύνανται να εκτελούνται μόνο από τους κατόχους του τίτλου διευθυντή κέντρου γονιμοποιήσεως ή υπό τον έλεγχό τους.

Η αναπαραγωγή δύναται να γίνει μόνο από κατόχους τίτλου διευθυντή κέντρου αναπαραγωγής ή από πρόσωπο ειδικευμένο στη γονιμοποίηση.

...».

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του ίδιου νόμου, η εκμετάλλευση των κέντρων αναπαραγωγής, τα οποία εξασφαλίζουν την παραγωγή σπέρματος και την αναπαραγωγή ή μία μόνο από τις δύο αυτές δραστηριότητες, προϋποθέτει προηγούμενη άδεια του υπουργού γεωργίας.

Εξάλλου, το άρθρο 5 ορίζει:

«Κάθε κέντρο αναπαραγωγής εξυπηρετεί μία περιοχή, στην οποία είναι μόνο αυτό αρμόδιο να λειτουργεί. Η σχετική άδεια καθορίζει την περιοχή αυτή.

Οι κτηνοτρόφοι, που είναι εγκατεστημένοι στην περιοχή που εξυπηρετείται από το κέντρο αναπαραγωγής, μπορούν να ζητήσουν απ' αυτό να τους προμηθεύσει σπέρμα προερχόμενο από κέντρα παραγωγής της επιλογής τους ... στην περίπτωση αυτή το κέντρο αναπαραγωγής είναι υποχρεωμένο να προβεί σε γονιμοποιήσεις για λογαριασμό των ενδιαφερομένων κτηνοτρόφων, τα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν από την επιλογή αυτή τα φέρουν οι κτηνοτρόφοι.

Όταν η περιοχή αναπαραγωγής έχει παραχωρηθεί σε συνεταιρισμό τεχνητής γονιμοποιήσεως, ο συνεταιρισμός αυτός είναι υποχρεωμένος να εξυπηρετεί και τους κτηνοτρόφους που δεν είναι μέλη του.»

Το άρθρο 2 του διατάγματος 69-258 της 22ας Μαρτίου 1969 περί τεχνητής γονιμοποιήσεως (JORF της 23. 3. 1969, σ. 2948) προβλέπει:

«Στα κέντρα τεχνητής γονιμοποιήσεως μπορεί να δοθεί άδεια να προβαίνουν και στις δύο ή μόνο σε μία από τις ακόλουθες δύο κατηγορίες δραστηριοτήτων:

1. Στις δραστηριότητες παραγωγής, οι οποίες συνίστανται στη διατήρηση ορισμένου αριθμού ζώων αναπαραγωγής αρσενικού γένους που έχουν γενεαλογικό πιστοποιητικό ή που επιτρέπεται η εξακρίβωση της γενετικής τους αξίας, στην ανάληψη της ευθύνης των πράξεων εξακριβώσεως της γενετικής τους αξίας σύμφωνα με πρόγραμμα που έχει εγκριθεί από τον υπουργό γεωργίας και στη λήψη, συσκευασία, διατήρηση και πώληση σπέρματος ζώων αναπαραγωγής

που έχουν ή που μπορούν να έχουν γενεαλογικό πιστοποιητικό.

2. Στις δραστηριότητες αναπαραγωγής, που συνίστανται στη γονιμοποίηση, μέσω αποθεμάτων σπέρματος που έχουν προμηθεύσει τα κέντρα αναπαραγωγής, θήλεων ζώων που ανήκουν στα είδη που αναφέρονται στο άρθρο 1 του νόμου της 28ης Δεκεμβρίου 1966.

Είναι δυνατό να επιτρέπεται στα κέντρα αναπαραγωγής να διατηρούν ορισμένο αριθμό ζώων αναπαραγωγής με γενεαλογικό πιστοποιητικό που τους έχουν προμηθεύσει τα κέντρα παραγωγής· στην περίπτωση αυτή, προβαίνουν τα ίδια τα κέντρα στη λήψη, συσκευασία και διατήρηση του σπέρματος των ζώων που προέρχονται από τις ομάδες αυτές.»

Με την απόφαση του υπουργού γεωργίας, της 17ης Απριλίου 1969, περί αδειών λειτουργίας των κέντρων τεχνητής γονιμοποιήσεως (JORF της 30. 4. 1969, σ. 4349) διευκρινίζεται ότι οι υπεύθυνοι των *κέντρων παραγωγής* διευθύνουν τις πράξεις εξακριβώσεως σύμφωνα με προγράμματα εγκεκριμένα από το υπουργείο γεωργίας. Μπορούν να αναθέτουν την εκτέλεση ορισμένων πράξεων στα κέντρα αναπαραγωγής με τα οποία συνδέονται βάσει συμβάσεως που αφορά ειδικά τις πράξεις αυτές (άρθρο 9).

Κατά το άρθρο 10, η δραστηριότητα ενός κέντρου παραγωγής εκτείνεται συνήθως στο σύνολο των περιοχών που είναι εγκατεστημένα τα κέντρα αναπαραγωγής με τα οποία συνδέεται με συμβάσεις για την εξακρίβωση της αναπαραγωγικής ικανότητας των ζώων αναπαραγωγής ή με συμβάσεις προμήθειας ζώων αναπαραγωγής ή σπέρματος. Οι συμβάσεις αυτές κοινοποιούνται στον υπουργό γεωργίας ταυτόχρονα με την υποβολή της αιτήσεως για άδεια και στη συνέχεια κάθε φορά που τροποποιούνται ή συνάπτονται νέες συμβάσεις.

Όσον αφορά τα *κέντρα αναπαραγωγής,* το άρθρο 12 της αποφάσεως αυτής προβλέπει:

«Κάθε κέντρο αναπαραγωγής οφείλει να συνάψει συμβάσεις με ένα ή περισσότερα κέντρα παραγωγής.

Οι συμβάσεις αυτές πρέπει να εξασφαλίζουν τακτική προμήθεια σπέρματος της σχετικής περιοχής, αφού ληφθούν υπόψη οι ανάγκες που παρουσιάζονται στην περιοχή αυτή, και για χρονικές περιόδους που η διάρκειά τους είναι επαρκής για να περαιωθούν απόλυτα οι πράξεις της εξακριβώσεως της αναπαραγωγικής ικανότητας.

Οι συμβάσεις αυτές πρέπει να περιέχουν τη δέσμευση που ανέλαβε το κέντρο αναπαραγωγής να συμμετάσχει σε προγράμματα εξακριβώσεως της αναπαραγωγικής ικανότητας που εφαρμόζουν τα κέντρα παραγωγής με τα οποία συνδέεται με σύμβαση. Για τη δέσμευση αυτή λαμβάνονται υπόψη οι δυνατότητες που προσφέρει η περιοχή για την εφαρμογή προγραμμάτων εξακριβώσεως της αναπαραγωγικής ικανότητας και την εκτίμηση των μεσοπρόθεσμων αναγκών της περιοχής σε ζώα αναπαραγωγής με γενεαλογικό πιστοποιητικό.»

Σύμφωνα με το άρθρο 13

«Τα κέντρα αναπαραγωγής συνήθως προμηθεύονται ζώα αναπαραγωγής ή σπέρμα από το ή τα κέντρα παραγωγής με τα οποία έχουν συνάψει σύμβαση. Μπορούν να προμηθευτούν από άλλα κέντρα, μετά από ατομική και έγγραφη αίτηση των κτηνοτρόφων της περιοχής τους, σύμφωνα με τις διατάξεις που προβλέπει το άρθρο 5 (πέμπτη παράγραφος) του αναφερθέντος νόμου της 28ης Δεκεμβρίου 1966.

Το αποθηκευμένο σπέρμα σε αποθήκη ή αποθήκες σπέρματος, που διατηρεί ένα κέντρο αναπαραγωγής, συνήθως προορίζεται για την αναπαραγωγή εντός της περιοχής για την οποία έχει άδεια να ασκεί τις δραστηριότητές του.

Ένα κέντρο αναπαραγωγής δεν είναι δυνατό να διαθέσει σπέρμα παρά μόνο στα κέντρα παραγωγής από τα οποία το προμηθεύεται.

. . .»

Δυνάμει των άρθρων 17 και 18 της ίδιας υπουργικής αποφάσεως, αντίγραφα των

συμβάσεων προμήθειας και εξακριβώσεως της αναπαραγωγικής ικανότητας των ζώων, πρέπει να επισυνάπτονται τόσο στην αίτηση για τη χορήγηση άδειας που υποβάλλεται από ένα κέντρο παραγωγής όσο και στην αίτηση που υποβάλλεται από ένα κέντρο αναπαραγωγής.

Όσον αφορά την *εισαγωγή σπέρματος* στη Γαλλία, η απόφαση του υπουργού γεωργίας της 22ας Οκτωβρίου 1949 περί της απαλλαγμένης δασμών εισαγωγής ζώων αναπαραγωγής καθαρόαιμου γένους που ανήκουν στα ιπποειδή, στα βοοειδή, στα προβατοειδή και στο χοίρειο είδος (JORF της 29. 10. 1949, σ. 10600) ορίζει ότι «κάθε συνεταιρισμός κτηνοτρόφων ή εξομοιούμενος με αυτόν οργανισμός, αναγνωρισμένος από το υπουργείο γεωργίας, που προτίθεται να εισάγει απαλλαγμένα δασμών ζώα αναπαραγωγής καθαρόαιμου γένους οφείλει να υποβάλει, σε τέσσερα αντίγραφα, αίτηση για χορήγηση άδειας ...». Οι ζωοτεχνικοί όροι από τους οποίους εξαρτάται η θετική απόφαση του υπουργού γεωργίας δημοσιεύονται μέσω «ανακοινώσεως στους εισαγωγείς».

Εξάλλου, το άρθρο 3 του διατάγματος 70-137 της 16ης Φεβρουαρίου 1970 περί εισαγωγών και εξαγωγών ζώντων ζώων και σπέρματος προερχόμενου από ζώα αναπαραγωγής (JORF της 19. 2. 1970, σ. 1766), προβλέπει:

«Οι ποσότητες σπέρματος των ζώων που αναφέρονται στο άρθρο 1 του νόμου της 28ης Δεκεμβρίου 1966, οι οποίες προσκομίζονται στο τελωνείο για εισαγωγή ή εξαγωγή πρέπει να είναι καταγωγής και προελεύσεως που πιστοποιούνται από τις επίσημες αρχές της χώρας εξαγωγής και να προέρχονται από ζώα αναπαραγωγής που έχουν υποστεί με επιτυχία την εξακρίβωση της γενετικής τους αξίας σύμφωνα με πρόγραμμα που έχει εγκριθεί από τον υπουργό γεωργίας σε περίπτωση εξαγωγών ή έχει αναγνωριστεί από τον υπουργό ως ισοδύναμο με πρόγραμμα που έχει εγκριθεί σε περίπτωση εισαγωγής.»

β) Κοινοτικές διατάξεις

Σύμφωνα με το άρθρο 2 της οδηγίας 77/504 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1977, περί των ζώων αναπαραγωγής του βοείου είδους καθαρόαιμου γένους (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/019, σ. 58)

«Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να μην απαγορεύονται, περιορίζονται ή παρεμποδίζονται για ζωοτεχνικούς λόγους:

— οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές βοοειδών αναπαραγωγής καθαρόαιμου γένους,

— οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές σπέρματος και γονιμοποιημένων ωαρίων προερχομένων από βοοειδή αναπαραγωγής καθαρόαιμου γένους,

...»

Μέχρι της ενάρξεως ισχύος των διατάξεων που το Συμβούλιο, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, θεσπίζει επί του θέματος πριν από την 1η Ιουλίου 1980, η χρήση του σπέρματος καθώς και των γονιμοποιημένων ωαρίων εξακολουθούν να υπάγονται στις εθνικές νομοθεσίες, εξυπακουομένου ότι αυτές δεν δύνανται να είναι περισσότερο περιοριστικές από εκείνες που εφαρμόζονται για τα βοοειδή αναπαραγωγής καθαρόαιμου γένους, το σπέρμα και τα γονιμοποιημένα ωάρια στο κράτος μέλος προορισμού (άρθρο 3).

Το άρθρο 5 της ίδιας οδηγίας προβλέπει:

«Τα κράτη μέλη δύνανται να απαιτούν τα βοοειδή αναπαραγωγής καθαρόαιμου γένους, καθώς και το σπέρμα ή τα γονιμοποιημένα ωάρια που προέρχονται απ' αυτό, να συνοδεύονται κατά τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές από γενεαλογικό πιστοποιητικό σύμφωνα με υπόδειγμα που καταρτίζεται κατά τη διαδικασία η οποία προβλέπεται στο άρθρο 8, ιδίως όσον αφορά τις ζωοτεχνικές αποδόσεις.»

Εξάλλου, μέχρι της εφαρμογής επί του θέματος αυτού κοινοτικής ρυθμίσεως, οι όροι οι οποίοι εφαρμόζονται στις εισαγωγές των βοοειδών αναπαραγωγής καθαρόαιμου γένους, προελεύσεως τρίτων χωρών, δεν πρέπει να είναι περισσότερο ευνοϊκοί απ' αυτούς που ισχύουν για τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές (άρθρο 7).

γ) Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

Με έγγραφο της 25ης Σεπτεμβρίου 1980 που απεύθυνε στη γαλλική κυβέρνηση, η

Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία λόγω παράβασεως που προβλέπει το άρθρο 169, παράγραφος 1, της συνθήκης.

Αφού ανέφερε τα χαρακτηριστικά της προπεριγραφείσας γαλλικής ρυθμίσεως, η Επιτροπή με το έγγραφο αυτό ισχυρίζεται ότι η άδεια εισαγωγής χορηγείται μόνο στα κέντρα παραγωγής μετά από ενδεχόμενη παρέμβαση ενός οργανισμού ο οποίος ενεργεί ως μεσάζων και για λογαριασμό των κέντρων. Ο οργανισμός αυτός, η Union nationale des coopératives d'élevage et d'insémination artificielle (UNCEIA) (Εθνική Ένωση συνεταιρισμών κτηνοτρόφων και τεχνητής γονιμοποιήσεως) στην πραγματικότητα πραγματοποιεί το σύνολο σχεδόν των εισαγωγών. Πράγματι, ο κτηνοτρόφος που επιθυμεί να αγοράσει προερχόμενο από την αλλοδαπή σπέρμα, απευθύνεται σε ένα κέντρο παραγωγής το οποίο πραγματοποιεί την εισαγωγή μέσω της UNCEIA.

Από τα ανωτέρω η Επιτροπή συνάγει ότι η αποκλειστικότητα εισαγωγής που με τον τρόπο αυτό έχουν μόνο τα κέντρα παραγωγής συνιστά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 37 της συνθήκης ΕΟΚ, καθώς και, όσον αφορά το βόειο είδος, του άρθρου 2 της οδηγίας 77/504 του Συμβουλίου. Εξάλλου, κάθε πρακτική των κέντρων αναπαραγωγής που εισάγει διακρίσεις, όπως η άρνηση του κέντρου να χρησιμοποιήσει το σπέρμα που ο κτηνοτρόφος έχει αγοράσει από την αλλοδαπή ή η απαίτηση καταβολής υψηλού τέλους, πρέπει να θεωρηθεί ως παράβαση των διατάξεων αυτών.

Στην απάντηση του υπουργού γεωργίας, η οποία διαβιβάστηκε στην Επιτροπή με επιστολή της 22ας Ιανουαρίου 1981, η γαλλική κυβέρνηση αναφέρεται καταρχήν στο άρθρο 5 του νόμου 66-1005, της 28ης Δεκεμβρίου 1966, και στο άρθρο 13 της αποφάσεως της 17ης Απριλίου 1969, από τα οποία συνάγεται ότι μετά από ατομική αίτηση των κτηνοτρόφων της περιοχής τους, τα κέντρα αναπαραγωγής μπορούν να προμηθευτούν από άλλα κέντρα παραγωγής και όχι από εκείνα με τα οποία έχουν συνάψει σύμβαση.

Η δυνατότητα αυτή είχε διευρυνθεί, κατόπιν αιτήσεως των κτηνοτρόφων, για να μπορέσουν να αποκτήσουν σπέρματα εισαγόμενα μετά από χορήγηση άδειας εισαγωγής. Μέχρι στιγμής, τέτοιου είδους άδειες χορηγούνται σε κάθε εισαγωγέα που μπορεί να χρησιμοποιήσει τα σπέρματα σύμφωνα με τη σχετική ρύθμιση ή που ενεργεί για λογαριασμό ενός οργανισμού που πληροί τον όρο αυτό. Η χορήγηση άδειας είναι αυτόματη και χωρίς ποσοτικούς περιορισμούς όταν τηρούνται οι ζωοτεχνικές προδιαγραφές που καθορίζονται για τα σπέρματα του σχετικού γένους. Η αποκλειστικότητα που δόθηκε στα κέντρα γονιμοποιήσεως που έχουν την έγκριση να προβαίνουν στην αναπαραγωγή αφορά μόνο την πράξη της αναπαραγωγής. Το εμπόριο σπερμάτων, αυτό καθαυτό, δεν αποτελεί αντικείμενο μονοπωλίου, ούτε υπέρ των κέντρων αναπαραγωγής ούτε υπέρ της UNCEIA.

Η γαλλική κυβέρνηση διευκρινίζει περαιτέρω ότι η θέση της UNCEIA ως μεσάζοντα για την απόκτηση σπέρματος προερχόμενου από την αλλοδαπή (τρίτες χώρες ή Κοινότητα) εξηγείται από λόγους που αφορούν τον τρόπο με τον οποίο η τεχνητή γονιμοποίηση οργανώθηκε στη Γαλλία από τότε που άρχισε να λειτουργεί. Πράγματι, σχεδόν όλοι οι οργανισμοί που είναι επιφορτισμένοι με το έργο αυτό είναι γεωργικοί συνεταιρισμοί, οι οποίοι, εκτός από ορισμένες εξαιρέσεις, αποτελούν μέλη της UNCEIA. Η UNCEIA τους παρέχει ορισμένες υπηρεσίες, όπως οι αναγκαίες παροχές για την προμήθεια εισαγόμενων σπερμάτων. Υπ' αυτές τις συνθήκες, δεν είναι περίεργο το γεγονός ότι η πλειονότητα των συνεταιρισμών γονιμοποιήσεως προσφεύγει στις υπηρεσίες της UNCEIA ως μεσάζοντα για τις προμήθειες από την αλλοδαπή.

Η χρησιμοποίηση του τρόπου αυτού όμως δεν έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα. Ως προς

το σημείο αυτό, η γαλλική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι ορισμένος αριθμός συναλλαγών πραγματοποιήθηκε με άλλους τρόπους. Έτσι, από τις 51 άδειες εισαγωγής που χορηγήθηκαν για 89 605 δόσεις σπέρματος το 1978, 9 χορηγήθηκαν στην εταιρεία Bovec για 8 229 δόσεις και 3 σε συνεταιρισμούς για 1 567 δόσεις και από τις 72 άδειες που χορηγήθηκαν για 85 686 δόσεις το 1979, 17 χορηγήθηκαν στην εταιρεία Bovec για 17 067 δόσεις, και 1 σε ένα συνεταιρισμό για 2 000 δόσεις. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η γαλλική ρύθμιση δεν αποτελεί εμπόδιο στη χορήγηση αδειών εισαγωγής σπερμάτων απευθείας στα κέντρα αναπαραγωγής, ακόμη και αν στην πρακτική οι συνεταιρισμοί γονιμοποιήσεως κάνουν μικρή χρήση της δυνατότητας αυτής.

Εξάλλου, η διαδικασία χορηγήσεως αδειών εισαγωγής έχει ως σκοπό να εξακριβώσει αν τα σχετικά με τις ζωοτεχνικές προδιαγραφές στοιχεία που υποβάλλονται για τα σπέρματα των οποίων αντιμετωπίζεται η εισαγωγή είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις που τίθενται για τη χρήση τους στην τεχνητή γονιμοποίηση.

Συνεπώς, η γαλλική κυβέρνηση θεωρεί ότι η γαλλική ρύθμιση που αναφέρει η Επιτροπή δεν είναι αντίθετη προς τις διατάξεις του άρθρου 37 της συνθήκης.

Όσον αφορά το ζήτημα αν η γαλλική ρύθμιση είναι σύμφωνη με την οδηγία 77/504, η γαλλική κυβέρνηση παρατηρεί ότι, μολονότι κατά το άρθρο 2 της οδηγίας αυτής οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές σπέρματος και γονιμοποιημένων ωαρίων προερχόμενων από 6ooειδή αναπαραγωγής καθαρόαιμου γένους δεν πρέπει να παρεμποδίζονται για ζωοτεχνικούς λόγους, το άρθρο 3 της ίδιας οδηγίας προβλέπει ότι οι εθνικές νομοθεσίες επί του θέματος εξακολουθούν να εφαρμόζονται μέχρι της ενάρξεως ισχύος των κοινοτικών διατάξεων. Ελλείψει, επομένως, κοινοτικών διατάξεων, δεν είναι δυνατόν να προσαφθεί στη Γαλλία ότι εφαρμόζει ακόμη την εθνική νομοθεσία. Πράγματι, οι ζωοτεχνικές προδιαγραφές που επιβάλλονται για τον τύπο αυτό των προϊόντων που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη δεν είναι περισσότερο περιοριστικές από τις προδιαγραφές που εφαρμόζονται για το σπέρμα και τα γονιμοποιημένα ωάρια που παράγονται στη Γαλλία.

Εξάλλου, με την απάντησή της η γαλλική κυβέρνηση δηλώνει ότι διατίθεται

— να επιτρέψει στους κτηνοτρόφους που είναι κάτοχοι «ειδικής άδειας» να προβαίνουν σε τεχνητή γονιμοποίηση ζώων, να εισάγουν απευθείας σπέρματα που τους χρειάζονται για την αναπαραγωγή ζώων και να λάβει μέτρα που θα επιτρέπουν στους κτηνοτρόφους, οι οποίοι δεν ανήκουν στην προηγούμενη κατηγορία και οι οποίοι συνεπώς δεν μπορούν να έχουν στην κατοχή τους σπέρματα, να εισάγουν σπέρματα για την αναπαραγωγή ζώων, αν προσδιορίσουν στην αίτησή τους το εγκεκριμένο κέντρο αναπαραγωγής, στο οποίο υπάγονται.

Οι διατάξεις αυτές όμως εφαρμόζονται υπό τον όρο

— της αμοιβαιότητας εκ μέρους όλων των κρατών μελών έναντι των γάλλων εξαγωγέων σπέρματος, και

— της καταργήσεως σ' όλα τα κράτη μέλη κάθε μονοπωλίου ή οιονεί μονοπωλίου κατά την εξαγωγή σπερμάτων.

Επειδή οι παρατηρήσεις της γαλλικής κυβερνήσεως δεν ήταν ικανοποιητικές ώστε να αλλάξει η Επιτροπή τη στάση της, η τελευταία τής απεύθυνε με έγγραφο της 23ης Φεβρουαρίου 1982 αιτιολογημένη γνώμη με ημερομηνία 17 Φεβρουαρίου 1982.

Με την αιτιολογημένη γνώμη, η Επιτροπή εμμένει στην άποψή της όσον αφορά

— τη νομιμότητα, έναντι του κοινοτικού δικαίου, του συστήματος των αδειών εισαγωγής που απαιτούνται από τις γαλλικές αρχές, και

— το ζήτημα αν η Γαλλία, ακόμη και τώρα που η κοινοτική εναρμόνιση στον τομέα δεν έχει επιτευχθεί, έχει ακόμη το δικαίωμα να απαιτεί να ανταποκρίνεται το εισαγόμενο σπέρμα στις γαλλικές ζωοτεχνικές προδιαγραφές, συμπεριλαμβανόμενης και της απαιτήσεως να προέρχεται το σπέρμα από ορισμένα γένη.

Επομένως, οι πλευρές αυτές της γαλλικής ρυθμίσεως δεν αποτελούν αντικείμενο της αιτιολογημένης γνώμης.

Εξάλλου, η Επιτροπή εμμένει στην άποψή της ότι αντιβαίνουν προς το άρθρο 37 της συνθήκης και το άρθρο 2 της οδηγίας 77/504 του Συμβουλίου, το γεγονός ότι εισαγωγές μπορεί να κάνει μόνο μια ορισμένη κατηγορία επιχειρηματιών και η δυνατότητα για τα κέντρα αναπαραγωγής να ακολουθούν μια πρακτική που εισάγει διακρίσεις, οι οποίες είναι συνέπεια της γαλλικής ρυθμίσεως.

Θεωρεί ότι οι λύσεις που πρότεινε η γαλλική κυβέρνηση δεν αναιρούν την παράβαση και επιπλέον είναι απαράδεκτη η εξάρτηση των λύσεων αυτών από τον όρο της αμοιβαιότητας εκ μέρους των άλλων κρατών μελών

Με υπόμνημα που κοινοποίησε στην Επιτροπή με έγγραφο της 19ης Απριλίου 1982, η γαλλική κυβέρνηση επιβεβαίωσε την άποψή της.

δ) Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

Η προσφυγή που η Επιτροπή άσκησε κατ' εφαρμογή του άρθρου 169, παράγραφος 2, της συνθήκης, και με την οποία ζητείται να αναγνωριστεί η παράβαση που προσάπτεται στη Γαλλική Δημοκρατία, πρωτοκολλήθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 27 Μαΐου 1982.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα το Δικαστήριο αποφάσισε την έναρξη της προφορικής διαδικασίας χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Κάλεσε όμως την Επιτροπή να απαντήσει γραπτώς στα ακόλουθα ερωτήματα:

«α) Μπορεί η Επιτροπή να αποσαφηνίσει τους ισχυρισμούς που περιέχονται στο δικόγραφο της προσφυγής της κατά τους οποίους οι εισαγωγές σπέρματος βαρύνονται τεχνητά με υψηλά έξοδα, επιβάλλονται γι' αυτές μεγάλης διάρκειας προθεσμίες παραδόσεως και αποτελούν πηγή δυσχερειών για την εγγραφή στα γενεαλογικά βιβλία των ζώων που παράγονται από τα εισαγόμενα σπέρματα;

β) Η Επιτροπή καλείται να αναλύσει λεπτομερέστερα την ερμηνεία που έδωσε στο άρθρο 37 της συνθήκης σχετικά με τα προβλήματα που ανέκυψαν στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως και να εξηγήσει στη συνέχεια ποιος θεωρεί ότι είναι ο οργανισμός μέσω του οποίου η Γαλλία ελέγχει, διευθύνει ή επηρεάζει αισθητά τις εισαγωγές σπερμάτων που προορίζονται για την τεχνητή γονιμοποίηση των βοοειδών και ποιες είναι, κατ' αυτήν, οι κατηγορίες επιχειρηματιών στους οποίους δίνεται αποκλειστικά η δυνατότητα εισαγωγής των σπερμάτων αυτών.

γ) Η Επιτροπή καλείται να προσκομίσει στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές σπέρματος βοοειδών.»

Εξάλλου το Δικαστήριο κάλεσε τη γαλλική κυβέρνηση να απαντήσει γραπτώς στα ακόλουθα ερωτήματα:

«Σύμφωνα με τη γαλλική κυβέρνηση, η γαλλική νομοθεσία δεν παραχωρεί αποκλειστικό δικαίωμα εισαγωγής σπερμάτων που προορίζονται για την τεχνητή γονιμοποίηση βοοειδών, ενώ η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η δυνατότητα πραγματοποιήσεως των εισαγωγών αυτών περιορίζεται σε ορισμένες κατηγορίες επιχειρηματιών.

Δεδομένου ότι, κατά τη διάρκεια της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας, η γαλλική κυβέρνηση ήδη έκανε γνωστή την πρόθεσή της να διευκρινίσει την έννοια των προσβαλλόμενων διατάξεων, το Δικαστήριο καλεί την εν λόγω κυβέρνηση να δηλώσει αν ακόμα προτίθεται να τροποποιήσει τα εφαρμοζόμενα κείμενα με τέτοιο τρόπο ώστε να μην είναι πλέον δυνατή καμιά παρεξήγηση ως προς το σημείο αυτό.»

II — Αιτήματα των διαδίκων

Η *Επιτροπή, προσφεύγουσα,* ζητεί από το Δικαστήριο:

1. να αναγνωρίσει ότι η Γαλλική Δημοκρατία, περιορίζοντας σε ορισμένη κατηγορία επιχειρηματιών τη δυνατότητα εισαγωγής σπέρματος προοριζόμενου για την τεχνητή γονιμοποίηση ζώων και δίδοντας στα κέντρα αναπαραγωγής τη δυνατότητα να ακολουθούν μια πρακτική που εισάγει διακρίσεις σχετικά με το εισαγόμενο σπέρμα, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 37, παράγραφος 1, της συνθήκης ΕΟΚ, καθώς και από το άρθρο 2 της οδηγίας 77/504 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1977·
2. να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

Η *Γαλλική Δημοκρατία, καθής η προσφυγή,* ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει, ως αβάσιμη, την προσφυγή της Επιτροπής·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

III — Ισχυρισμοί και επιχειρήματα των διαδίκων

Η *Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, προσφεύγουσα,* διευκρινίζει καταρχάς ότι η υπό κρίση προσφυγή, όπως ακριβώς και η αιτιολογημένη γνώμη, αφορά μόνο ορισμένες πλευρές της γαλλικής ρυθμίσεως περί τεχνητής γονιμοποιήσεως και της διοικητικής πρακτικής στον τομέα των αδειών εισαγωγής. Πρόκειται, ιδίως, για τον περιορισμό της δυνατότητας εισαγωγής σπερμάτων σε ορισμένη κατηγορία επιχειρηματιών και για τη δυνατότητα που έχουν τα κέντρα αναπαραγωγής να ακολουθούν μια πρακτική που εισάγει διακρίσεις.

Όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά, δέχεται ότι χορηγούνται επίσης άδειες εισαγωγής σε ορισμένα κέντρα παραγωγής ή αναπαραγωγής, που δεν συνδέονται με την UNCEIA και την εταιρεία Bovec. Υποστηρίζει όμως ότι το μεγαλύτερο μέρος των εισαγωγών πραγματοποιείται από την UNCEIA, επειδή η ένωση αυτή περιλαμβάνει σχεδόν το σύνολο των κέντρων αναπαραγωγής, ενώ οποιοσδήποτε κτηνοτρόφος που επιθυμεί να αποκτήσει προερχόμενο από την αλλοδαπή σπέρμα είναι υποχρεωμένος να απευθυνθεί στο κέντρο αναπαραγωγής της περιοχής του. Έτσι, οι άδειες εισαγωγής δεν χορηγούνται ιδίως σε επιχειρηματίες που είναι εγκατεστημένοι εκτός της περιοχής ελέγχου των κέντρων που είναι επίσημα αναγνωρισμένα.

Αφού προέβη στη διευκρίνιση αυτή, η Επιτροπή επαναλαμβάνει στην ουσία την επιχειρηματολογία που χρησιμοποίησε κατά τη διάρκεια της προς της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας.

Αναφέρεται στην απόφαση της 3ης Φεβρουαρίου 1976 (Manghera, 59/75, Rec. σ. 91) ισχυριζόμενη ότι το αποκλειστικό δικαίωμα εισαγωγής και θέσεως σε κυκλοφορία των εισαγόμενων προϊόντων, που ασκείται ή που παραχωρείται από το κράτος συνιστά διάκριση αντίθετη προς το άρθρο 37. Μια τέτοια διάκριση όμως συνιστά a fortiori η πρακτική να περιορίζεται το δικαίωμα εισαγωγής σπέρματος και το δικαίωμα της θέσεως σε κυκλοφορία του εισαγόμενου σπέρματος στους οργανισμούς που παράγουν και θέτουν σε κυκλοφορία το σπέρμα που παράγουν. Η πρακτική αυτή έχει ως συνέπεια την εξασφάλιση της διαθέσεως της εθνικής παραγωγής και το αποτέλεσμα αυτό είναι ισοδύναμο με ποσοτικό περιορισμό επί των εισαγωγών, που απαγορεύεται από το άρθρο 30.

Η Επιτροπή συνοψίζει την άποψή της ως εξής. Για να είναι σύμφωνη με το κοινοτικό δίκαιο η γαλλική ρύθμιση, είναι αναγκαίες τρεις τροποποιήσεις:

α) κάθε ενδιαφερόμενος θα πρέπει να μπορεί να εισάγει σπέρματα· ενδεχόμενα μπορεί να απαιτήσει τα σπέρματα αυτά να αποσταλούν απευθείας σε εγκεκριμένο κέντρο αναπαραγωγής ή σε πρόσωπο που έχει το δικαίωμα να διατηρεί σπέρματα·

β) τα κέντρα αναπαραγωγής θα πρέπει να έχουν ρητή άδεια να προμηθεύονται από προμηθευτές σε άλλα κράτη μέλη δημιουργώντας, ενδεχόμενα, μόνιμη συνεργασία με τους προμηθευτές αυτούς·

γ) ο νόμος θα πρέπει να αποκλείει κάθε δυνατότητα των κέντρων παραγωγής και αναπαραγωγής να εισάγουν διακρίσεις σε βάρος των εισαγόμενων προϊόντων σε σχέση με τα εθνικά προϊόντα, ώστε να καταργηθεί το υψηλότερο κόστος και οι μεγαλύτερες προθεσμίες παραδόσεως, που είναι αδικαιολόγητες, καθώς και οι δυσχέρειες που συνδέονται με την εγγραφή στα γενεαλογικά βιβλία των ζώων που παράγονται από σπέρματα τα οποία εισάγονται από άλλα κράτη μέλη.

Όσον αφορά την οδηγία 77/504, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η εφαρμογή των εθνικών νομοθεσιών περί χρήσεως του σπέρματος και των γονιμοποιημένων ωαρίων, που προβλέπεται από το άρθρο 3, είναι δυνατό να γίνει μόνο σύμφωνα με την απαγόρευση των περιορισμών για ζωοτεχνικούς λόγους, που αναφέρεται στο άρθρο 2. Το άρθρο αυτό δεν αναφέρεται στο άρθρο 3 παρά μόνο για τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές ταύρων που προορίζονται για την τεχνητή γονιμοποίηση και αναφέρονται στην πέμπτη περίπτωση του άρθρου 2.

Η *κυβέρνηση της Γαλλικής Δημοκρατίας, καθής η προσφυγή,* διευκρινίζει, καταρχήν, ότι ο όρος της αμοιβαιότητας, που αφορά τα τροποποιητικά μέτρα που προτάθηκαν κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία, βασίζεται σε σφάλμα και δεν αποτελεί, στην πραγματικότητα, προτάσεις τροποποιήσεως.

Εξάλλου, θεωρεί ότι δεν υφίσταται το εμπορικό μονοπώλιο που ισχυρίζεται η Επιτροπή, μολονότι το άρθρο 37 της συνθήκης δεν εφαρμόζεται στο γαλλικό καθεστώς τεχνητής γονιμοποιήσεως.

Ως προς το σημείο αυτό, η γαλλική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι ο νόμος της 28ης Δεκεμβρίου 1966 και οι διατάξεις που θεσπίστηκαν προς εκτέλεσή του επιδιώκουν σκοπό που έχει αναγνωριστεί ως κοινής ωφέλειας και άξιος προστασίας, δηλαδή τη βελτίωση της ποιότητας και των όρων εκμεταλλεύσεως των ζώων. Έτσι το κράτος έχει αναλάβει έργο κοινής ωφέλειας οργανώνοντας αυστηρό έλεγχο των δραστηριοτήτων της τεχνητής γονιμοποιήσεως. Ο έλεγχος αυτός δεν του επιτρέπει όμως να διευθύνει, να ελέγχει ή να επηρεάζει άμεσα ή έμμεσα τις εισαγωγές ή τις εξαγωγές.

Το σύστημα που έχει θεσπιστεί για το σκοπό αυτό αφορά ιδίως τις συνθήκες υγιεινής υπό τις οποίες πραγματοποιείται η τεχνητή γονιμοποίηση, την επαγγελματική κατάρτιση των προσώπων που προβαίνουν στη γονιμοποίηση και την ποιότητα των βοοειδών, στα οποία επιτρέπεται να αναπαράγουν. Με την προοπτική αυτή, δημιουργήθηκε περιφερειακό μονοπώλιο παροχής υπηρεσιών υπέρ των εγκεκριμένων κέντρων αναπαραγωγής. Στο ίδιο πλαίσιο, οι συμβατικές σχέσεις μεταξύ των κέντρων αναπαραγωγής και των κέντρων παραγωγής αποσκοπούν στην κανονικότητα των προμηθειών σε σπέρμα. Το σύστημα αδειών εισαγωγής, τελικά, έχει ως σκοπό να καθίσταται δυνατή η εξακρίβωση αν τα εισαγόμενα σπέρματα είναι σύμφωνα με τις γαλλικές υγειονομικές και ζωοτεχνικές προδιαγραφές.

Κανένα κείμενο δεν προβλέπει συνεπώς εμπορικό μονοπώλιο σπερμάτων. Η τοπική αποκλειστικότητα που παραχωρείται στα

κέντρα αναπαραγωγής εφαρμόζεται μόνο στην παροχή υπηρεσιών. Εξάλλου τα κέντρα είναι τελείως ανεξάρτητα από το κράτος.

Όσον αφορά τη δήθεν διάκριση σχετικά με τα εισαγόμενα σπέρματα, η γαλλική κυβέρνηση αναφέρει ότι ο όρος σύμφωνα με τον οποίο ο εισαγωγέας πρέπει να είναι ικανός να χρησιμοποιήσει τα σπέρματα σύμφωνα με το νόμο, σημαίνει μόνον ότι ο εισαγωγέας πρέπει να υποδείξει το κέντρο ή το εγκεκριμένο πρόσωπο που θα προβούν στη γονιμοποίηση. Η πρόταση περί επεκτάσεως της χορηγήσεως των αδειών σε όλους τους κτηνοτρόφους, που έγινε κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία, δεν σημαίνει τίποτα άλλο από το να εκφράζει ρητά τη θέληση της γαλλικής κυβερνήσεως να εφαρμόσει την ήδη ισχύουσα νομοθεσία. Η δυνατότητα αυτή, εξάλλου, χρησιμοποιήθηκε λίγο λόγω του υπερβολικού κόστους της εισαγωγής σε μικρές ποσότητες και της ελλείψεως συμφέροντος για την εισαγωγή σπέρματος, όταν δεν υπάρχει η άδεια της χρησιμοποιήσεώς του για την αναπαραγωγή.

Στη συνέχεια, η γαλλική κυβέρνηση επαναλαμβάνει τη διευκρίνισή της σχετικά με τη θέση της UNCEIA και συμπληρώνει τις στατιστικές εισαγωγής που προσκομίστηκαν κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία: από τις 67 άδειες που χορηγήθηκαν για 101 392 δόσεις σπέρματος το 1980, 20 χορηγήθηκαν στην εταιρεία Bovec για 25 399 δόσεις, 42 στην ίδια την UNCEIA και σε μία θυγατρική της εταιρεία για 72 293 δόσεις και 5 σε κέντρα γονιμοποιήσεως για 3 700 δόσεις· από 50 άδειες που χορηγήθηκαν για 91 895 δόσεις το 1981, 18 χορηγήθηκαν στην εταιρεία Bovec για 18 667 δόσεις σπέρματος, 30 στην ίδια την UNCEIA και σε μία θυγατρική της εταιρεία για 60 888 δόσεις και 2 σε ένα κέντρο και μία άλλη ένωση για 2 340 δόσεις. Ένας άλλος πίνακας που προσκομίστηκε στο Δικαστήριο δείχνει την κατανομή των εισαγωγών μεταξύ των κρατών μελών και ορισμένων τρίτων χωρών εξαγωγέων σπέρματος βοοειδών.

Βασιζόμενη στις προηγούμενες αναλύσεις, η γαλλική κυβέρνηση προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν έχει εξετάσει μήπως το γεγονός ότι στην πραγματικότητα τις εισαγωγές μπορούν να πραγματοποιήσουν μόνο ορισμένες κατηγορίες επιχειρηματιών δεν εξηγείται απλώς και μόνο από την ελεύθερη επιλογή των επιχειρηματιών αυτών.

Επιπλέον, η Επιτροπή δεν στήριξε με αποδείξεις τους ισχυρισμούς της που αφορούν την υποτιθέμενη εισάγουσα διακρίσεις πρακτική των κέντρων αναπαραγωγής.

Όσον αφορά την οδηγία 77/504, η γαλλική κυβέρνηση υπενθυμίζει ότι η εξακρίβωση αν τα εισαγόμενα προϊόντα είναι σύμφωνα με τις γαλλικές ζωοτεχνικές προδιαγραφές, είναι αντίστοιχη με τους ελέγχους της ιδίας φύσεως που διενεργούνται στα γαλλικά προϊόντα και το αναγκαίο συμπλήρωμα για να επιτευχθεί ο σκοπός της βελτιώσεως της ποιότητας των ζώων. Η έννοια των άρθρων 2 και 3 της οδηγίας πράγματι είναι ότι ένα κράτος μέλος δεν είναι δυνατό να εφαρμόζει πιο αυστηρές προδιαγραφές στα εισαγόμενα σπέρματα. Η ερμηνεία που δίδει η Επιτροπή όμως έχει ως αποτέλεσμα να εμποδίζει ένα κράτος μέλος να εφαρμόσει τη νομοθεσία του περί ζωοτεχνικών προδιαγραφών στα εισαγόμενα από τα άλλα κράτη μέλη σπέρματα.

Με την *απάντησή* της, η *Επιτροπή* επιμένει ότι ο περιορισμός των εισαγωγών σπέρματος που είναι απόρροια της σχετικής ρυθμίσεως και της διοικητικής πρακτικής στη Γαλλία, είναι συνέπεια ενός εν τοις πράγμασι μονοπωλίου που εμπίπτει στο άρθρο 37 της συνθήκης.

Ισχυρίζεται ότι η τροποποίηση που πρότεινε η γαλλική κυβέρνηση, η οποία είναι περιττή αν επαναλαμβάνει την υπάρχουσα κατάσταση, δεν κάνει τίποτα άλλο παρά να επιβεβαιώνει την αναγκαιότητα τροποποιήσεως της ρυθμίσεως και της πρακτικής που

ήδη υπάρχουν. Η επέκταση που προτάθηκε, η οποία δεν αφορά παρά μόνο τη δυνατότητα εισαγωγής, δεν αρκεί, αξάλλου, για να καταστήσει τη γαλλική νομοθεσία σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο.

Όσον αφορά τη δυνατότητα, για τους κτηνοτρόφους, να χρησιμοποιήσουν μέσω των κέντρων τα σπέρματα της επιλογής τους, η Επιτροπή βεβαιώνει ότι η προμήθεια σπέρματος κατά κανόνα είναι ένα κλειστό κύκλωμα μεταξύ των κέντρων αναπαραγωγής και των κέντρων παραγωγής, βάσει συμβάσεων που έχει επιβάλλει ο νομοθέτης για το σκοπό αυτό. Τα κέντρα αναπαραγωγής δεν είναι ελεύθερα να προμηθευτούν, με δική τους πρωτοβουλία, από άλλα κέντρα παραγωγής ή από την αλλοδαπή.

Συνδυαζόμενο με τη διοικητική πρακτική σχετικά με τις άδειες εισαγωγής, το σύστημα αυτό έχει ως αποτέλεσμα ότι σχεδόν αποκλείει τον ανταγωνισμό εντός της γαλλικής αγοράς σπέρματος και αποκλείει, εντός της γαλλικής αγοράς, την ίση δυνατότητα χρησιμοποιήσεως του σπέρματος που εισάγεται από άλλα κράτη μέλη σε σχέση με τα εθνικά προϊόντα.

Τέλος, στην περίπτωση που η εξακολούθηση της εφαρμογής των εθνικών νομοθεσιών, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 3 της οδηγίας 77/504, ισχύει επίσης και για τα σπέρματα, η εφαρμογή αυτή αφορά μόνο τις εθνικές διατάξεις, οι οποίες εφαρμόζονται χωρίς διάκριση και στα εθνικά και στα εισαγόμενα προϊόντα, όπως οι σχετικές με τις ποιοτικές προδιαγραφές του σπέρματος διατάξεις. Οι διατάξεις που εισάγουν διακρίσεις και αφορούν την εισαγωγή και τη θέση σε κυκλοφορία των εισαγόμενων σπερμάτων εκπίπτουν μόνο στο άρθρο 2 της οδηγίας.

Με την *ανταπάντησή* της, η *γαλλική κυβέρνηση* αντιπαραθέτει ότι χαρακτηρίζοντας το γαλλικό σύστημα ως εν τοις πράγμασι μονοπώλιο, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η Γαλλία δεν θέσπισε με νόμο μονοπώλιο στον τομέα αυτό.

Εξάλλου, βεβαιώνει ότι η ποιότητα των σπερμάτων και η εμπιστοσύνη στην ποιότητα αυτή δεν είναι δυνατό να εξασφαλιστούν παρά μόνο στο πλαίσιο στενής συνεργασίας μεταξύ των κέντρων παραγωγής και των κέντρων αναπαραγωγής. Ένα κέντρο αναπαραγωγής, το οποίο διαθέτει απόθεμα που προέρχεται από κέντρα αναπαραγωγής, με τα οποία συνδέεται με σύμβαση, δεν έχει συμφέρον να προμηθευτεί αλλού, με δική του πρωτοβουλία, σπέρματα χωρίς ειδική αίτηση εκ μέρους κάποιου ενδιαφερόμενου κτηνοτρόφου. Το άρθρο 5 του νόμου της 28ης Δεκεμβρίου 1966 και το άρθρο 13 της υπουργικής αποφάσεως της 17ης Απριλίου 1969 δεν αποτελούν τίποτα άλλο από την έκφραση της πραγματικής καταστάσεως, αφήνοντας στους κτηνοτρόφους τη δυνατότητα να ζητήσουν ενδεχόμενα την αναπαραγωγή με σπέρματα προερχόμενα από την αλλοδαπή.

Όσον αφορά τις τροποποιήσεις που προτάθηκαν, η γαλλική κυβέρνηση αναγνωρίζει ότι το κείμενο της απαντήσεώς της στην όχληση της Επιτροπής μπορεί να φαίνεται ανακριβές ως προς το σημείο αυτό, κατά το μέτρο που προτείνει ότι αναγκαίες είναι μόνο τυπικές τροποποιήσεις των υφιστάμενων διατάξεων. Πράγματι, από την ισχύουσα ρύθμιση δεν προκύπτει ότι η δυνατότητα εισαγωγής παρέχεται αποκλειστικά σε ορισμένη κατηγορία επιχειρηματιών. Ούτε από την εξέταση της διοικητικής πρακτικής που ακολουθεί η καθής αποδείχτηκε ότι η πρακτική αυτή εισάγει διακρίσεις. Ως προς το σημείο αυτό, η γαλλική κυβέρνηση παρατηρεί ότι οι κατηγορίες της Επιτροπής, που αναφέρθηκαν στο πλαίσιο της υποθέσεως 271/81, στρέφονται κατά του περιφερειακού μονοπωλίου παροχής υπηρεσιών, το οποίο νόμιμα ασκούν τα κέντρα αναπαραγωγής.

Κατά τα λοιπά, οι γαλλικές αρχές που είναι επιφορτισμένες με τη χορήγηση αδειών εισαγωγής δεν διαθέτουν διακριτική ευχέρεια. Η άδεια χορηγείται αυτόματα, από τη στιγμή που πληρούνται οι ζωοτεχνικής και υγειονομικής φύσεως αντικειμενικοί όροι και εφόσον υποδεικνύεται το κέντρο ή το

πρόσωπο που έχει το δικαίωμα να προβεί στη γονιμοποίηση.

Τέλος, όσον αφορά την ερμηνεία των άρθρων 2 και 3 της οδηγίας 77/504, η γαλλική κυβέρνηση απαντά ότι η εθνική νομοθεσία, η οποία εξακολουθεί να εφαρμόζεται σύμφωνα με το άρθρο 3, έχει πράγματι ως σκοπό να καθορίσει τις ποιοτικές προδιαγραφές ζωοτεχνικής και υγειονομικής φύσεως που εφαρμόζονται στα προϊόντα, τα οποία χρησιμοποιούνται στο εθνικό έδαφος.

IV — Προφορική διαδικασία

Στη συνεδρίαση της 26ης Απριλίου 1983 αγόρευσαν οι διάδικοι.

Κατά τη διάρκεια της συνεδριάσεως, η γαλλική κυβέρνηση βεβαίωσε, όσον αφορά το ερώτημα που έθεσε το Δικαστήριο, ότι η νομοθεσία της δεν περιέχει καμιά διάταξη, η οποία να παρέχει στα κέντρα τεχνητής γονιμοποιήσεως αποκλειστικό δικαίωμα εισαγωγής σπερμάτων που προορίζονται για την τεχνητή γονιμοποίηση των βοοειδών. Εντούτοις, η γαλλική κυβέρνηση προσφέρεται να τροποποιήσει τα ισχύοντα κείμενα ώστε να διευκρινιστεί ρητά ότι δικαίωμα εισαγωγής δεν έχουν μόνο τα κέντρα αυτά.

Εξάλλου, ο εκπρόσωπος της γαλλικής κυβερνήσεως διευκρίνισε ότι η εταιρεία Bovec, η οποία εισάγει ιδίως σπέρματα βοοειδών που προέρχονται από τις Ηνωμένες Πολιτείες, είναι θυγατρική εταιρεία μιας αμερικανικής εταιρείας.

Ο γενικός εισαγγελέας ανέπτυξε τις προτάσεις του στη συνεδρίαση της 1ης Ιουνίου 1983.

Σκεπτικό

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 27 Μαΐου 1982, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 169 της συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή με την οποία ζητεί να αναγνωριστεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, περιορίζοντας σε ορισμένη κατηγορία επιχειρηματιών τη δυνατότητα εισαγωγής σπέρματος προοριζόμενου για την τεχνητή γονιμοποίηση ζώων και δίδοντας στα κέντρα αναπαραγωγής τη δυνατότητα να ακολουθούν μια πρακτική που δημιουργεί διακρίσεις σχετικά με το εισαγόμενο σπέρμα, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη συνθήκη.

2 Κατά την Επιτροπή, οι νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που εφαρμόζονται στη Γαλλία στον τομέα της τεχνητής γονιμοποιήσεως των ζώων και η πρακτική που ακολουθούν οι γαλλικές αρχές σχετικά με τους όρους εισαγωγής σπέρματος αντιβαίνουν προς το άρθρο 37 της συνθήκης, καθώς και προς το άρθρο 2 της οδηγίας 77/504 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1977, περί των ζώων αναπαραγωγής του βοείου είδους καθαρόαιμου γένους (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/019, σ. 58).

3 Η διαφορά μεταξύ των διαδίκων, τόσο κατά τη διάρκεια της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας όσο και ενώπιον του Δικαστηρίου, είχε αποκλειστικά ως αντικείμενο το γαλλικό σύστημα που εφαρμόζεται για την τεχνητή γονιμοποίηση των 6ooειδών. Η οδηγία την οποία επικαλείται η Επιτροπή δεν αφορά παρά μόνο τα ζώα του 6οείου είδους καθαρόαιμου γένους, τα δε πραγματικά περιστατικά επί των οποίων η Επιτροπή στηρίζει την προσφυγή της συνέβησαν επ' ευκαιρία της εισαγωγής σπέρματος 6ooειδών. Υπ' αυτές τις συνθήκες, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η προσφυγή αφορά τους περιορισμούς επί των εισαγωγών και την πρακτική που εισάγει διακρίσεις σχετικά με το σπέρμα που προορίζεται για την τεχνητή γονιμοποίηση μόνο των ζώων που ανήκουν στο 6όειο είδος.

4 Η εφαρμοστέα στην τεχνητή γονιμοποίηση των ζώων αυτών γαλλική ρύθμιση προκύπτει ιδίως από το νόμο 66-1005 της 28ης Δεκεμβρίου 1966 περί κτηνοτροφίας (JORF 1966, σ. 11619). Δυνάμει του άρθρου 5, παράγραφος 1, του νόμου αυτού η εκμετάλλευση των κέντρων γονιμοποιήσεως υπόκειται σε άδεια. Η εν λόγω διάταξη διακρίνει μεταξύ των κέντρων που είναι επιφορτισμένα με την παραγωγή σπέρματος και των κέντρων που εξασφαλίζουν την αναπαραγωγή, αλλά δεν αποκλείει να ασχολείται ένα μόνο κέντρο με τους δύο τύπους δραστηριοτήτων ταυτόχρονα. Οι δραστηριότητες παραγωγής συνίστανται στη διατήρηση ορισμένου αριθμού ζώων αναπαραγωγής αρσενικού γένους, στην εξακρίβωση της αναπαραγωγικής ικανότητας των ζώων αναπαραγωγής, καθώς και στη λήψη, συσκευασία, διατήρηση και παραχώρηση του σπέρματος. Οι δραστηριότητες αναπαραγωγής συνίστανται στην εξασφάλιση της γονιμοποιήσεως των θηλέων ή στον έλεγχο της γονιμοποιήσεως, όταν πραγματοποιείται από κτηνοτρόφους που είναι εξουσιοδοτημένοι σχετικά.

5 Ο αναφερθείς νόμος του 1966 προβλέπει εξάλλου ότι κάθε κέντρο αναπαραγωγής εξυπηρετεί μια περιοχή, στην οποία είναι μόνο αυτό αρμόδιο να λειτουργεί (άρθρο 5, παράγραφος 4)· αν η περιοχή αυτή έχει παραχωρηθεί σε γεωργικό συνεταιρισμό, ο συνεταιρισμός αυτός είναι υποχρεωμένος να εξυπηρετεί και τους κτηνοτρόφους που δεν είναι μέλη του. Οι κτηνοτρόφοι που είναι εγκατεστημένοι στην περιοχή που εξυπηρετείται από ένα κέντρο αναπαραγωγής, μπορούν να ζητήσουν απ' αυτό να τους προμηθεύσει σπέρμα προερχόμενο από κέντρα παραγωγής της επιλογής τους (άρθρο 5, παράγραφος 5)· τα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν από την επιλογή αυτή βαρύνουν αυτόν που θα χρησιμοποιήσει το σπέρμα. Τα κέντρα αναπαραγωγής που δεν είναι ταυτόχρονα και κέντρα παραγωγής συνήθως προμηθεύονται ζώα αναπαραγωγής ή σπέρμα από το ή τα κέντρα παραγωγής με τα οποία έχουν συνάψει σύμβαση προμήθειας.

6 Όσον αφορά την εισαγωγή σπέρματος, αυτή εξαρτάται από τη χορήγηση, για κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, άδειας από τον υπουργό γεωργίας. Η αίτηση για χορήγηση της άδειας πρέπει να συνοδεύεται από ένα τιμολόγιο «pro forma» στο οποίο αναφέρονται οι ποσότητες των δόσεων που προέρχονται από κάθε ζώο αναπαραγωγής, από πιστοποιητικό του τύπου αίματος των ζώων που έχουν παραγάγει το σπέρμα και το οποίο εκδίδεται από εγκεκριμένο εργαστήριο στη χώρα καταγωγής, καθώς και από τα επίσημα αποτελέσματα των ελέγχων που αφορούν τις ζωοτεχνικές αποδόσεις των ζώων αυτών.

7 Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί με την παρούσα προσφυγή ούτε την αρμοδιότητα των γαλλικών αρχών να εξαρτούν τις εισαγωγές σπέρματος προοριζόμενου για την τεχνητή γονιμοποίηση βοοειδών από άδειες εισαγωγής, ούτε το δικαίωμα των αρχών αυτών να απαιτούν να ανταποκρίνεται το εισαγόμενο σπέρμα στις ζωοτεχνικές προδιαγραφές που εφαρμόζονται στη Γαλλία. Η προσφυγή της αφορά αποκλειστικά το γεγονός ότι η γαλλική ρύθμιση και η διοικητική πρακτική, που ακολουθούν οι γαλλικές αρχές στον τομέα της χορηγήσεως αδειών εισαγωγής, καταλήγει σε περιορισμό της ευχέρειας εισαγωγής σπέρματος σε ορισμένη κατηγορία επιχειρηματιών και στη δυνατότητα για τα κέντρα αναπαραγωγής να ακολουθούν μια πρακτική που εισάγει διακρίσεις.

8 Ως προς το σημείο αυτό, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι άδειες εισαγωγής χορηγούνται αποκλειστικά στους επιχειρηματίες οι οποίοι, κατά τις γαλλικές αρχές, είναι ικανοί να χρησιμοποιήσουν τα σπέρματα σύμφωνα με την εφαρμοστέα εθνική ρύθμιση ή που ενεργούν για λογαριασμό ενός οργανισμού που έχει την προϋπόθεση αυτή. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι κατά κανόνα οι άδειες εισαγωγής χορηγούνται μόνο στα κέντρα παραγωγής ή αναπαραγωγής και στην εθνική ένωση των κέντρων αυτών, την Union nationale des coopératives d'élevage et d'insémination artificielle (Εθνική Ένωση συνεταιρισμών κτηνοτρόφων και τεχνητής γονιμοποιήσεως — στο εξής UNCEIA), καθώς και σε μία και μόνη εμπορική εταιρεία, την Bovec.

9 Κατά την Επιτροπή, η πρακτική αυτή είναι αντίθετη προς το άρθρο 37 της συνθήκης, επειδή παρέχει τη δυνατότητα εισαγωγής και θέσεως σε κυκλοφορία του εισαγόμενου σπέρματος μόνο στους οργανισμούς που παράγουν και θέτουν σε κυκλοφορία το σπέρμα που παράγεται στο εθνικό έδαφος, πράγμα που καταλήγει να εξασφαλίζεται η διάθεση της εθνικής παραγωγής. Η πρακτική αυτή αντιβαίνει επίσης στο άρθρο 2 της οδηγίας 77/504, σύμφωνα με το οποίο δεν πρέπει να περιορίζονται ή να παρεμποδίζονται για ζωοτεχνικούς λόγους οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές σπέρματος προερχόμενου από βοοειδή αναπαραγωγής καθαρόαιμου γένους.

10 Η γαλλική κυβέρνηση διευκρινίζει καταρχάς ότι το περιφερειακό μονοπώλιο των κέντρων αναπαραγωγής αφορά την παροχή υπηρεσιών και δεν αφορά την εισαγωγή και τη θέση σε κυκλοφορία του σπέρματος. Κι αν ακόμη υποτεθεί ότι το σύνολο των περιφερειακών αυτών μονοπωλίων συνιστά εθνικό μονοπώλιο, το μονοπώλιο αυτό δεν έχει σε καμία περίπτωση εμπορικό χαρακτήρα με την έννοια του άρθρου 37 της συνθήκης.

11 Όσον αφορά το σύστημα που εφαρμόζεται στις εισαγωγές σπέρματος, η γαλλική κυβέρνηση αναγνωρίζει ότι άδεια δεν χορηγείται παρά υπό τον όρο ότι ο εισαγωγέας θα μπορέσει να χρησιμοποιήσει τα σπέρματα σύμφωνα με το νόμο ή ότι ενεργεί για λογαριασμό ενός οργανισμού που ανταποκρίνεται στον όρο αυτό. Ως προς το σημείο αυτό, αρκεί το γεγονός ότι ο εισαγωγέας μπορεί να υποδείξει το κέντρο αναπαραγωγής ή το εξουσιοδοτημένο πρόσωπο στο οποίο ανέθεσε τη σπερματέγχυση.

12 Κατά τη γαλλική κυβέρνηση, είναι εσφαλμένο να πιστεύεται ότι μόνο τα κέντρα αναπαραγωγής μπορούν να εισάγουν σπέρμα και ότι για να αποκτήσει εισαγόμενο σπέρμα ένας κτηνοτρόφος οφείλει να απευθυνθεί στο κέντρο αναπαραγωγής της περιοχής του. Καμία διάταξη της γαλλικής νομοθεσίας δεν εμποδίζει ένα μεμονωμένο κτηνοτρόφο ή ένα κέντρο παραγωγής ή αναπαραγωγής να απευθυνθεί απευθείας σε αλλοδαπό κέντρο για να αγοράσει σπέρμα. Εντούτοις, η δυνατότητα αυτή χρησιμοποιείται λίγο λόγω του απαγορευτικού κόστους της εισαγωγής σπέρματος σε μικρές ποσότητες.

13 Η γαλλική κυβέρνηση τονίζει ότι ο νόμος του 1966 περί κτηνοτροφίας, καθώς και τα κείμενα που εκδόθηκαν προς εκτέλεσή του, έχουν ως αντικείμενο τη βελτίωση της ποιότητας και των όρων εκμεταλλεύσεως των ζώων. Ο αντικειμενικός αυτός σκοπός συνεπάγεται αυστηρό έλεγχο των δραστηριοτήτων της τεχνητής γονιμοποιήσεως, έλεγχο ο οποίος στη συνέχεια έχει ορισμένες επιπτώσεις στους όρους χορηγήσεως αδειών για εισαγωγή σπέρματος προοριζόμενου για τεχνητή γονιμοποίηση.

14 Καταρχάς επιβάλλεται η παρατήρηση ότι ούτε από τα σχετικά της δικογραφίας ούτε από τις συζητήσεις ενώπιον του Δικαστηρίου προκύπτει ότι γαλλικά νομοθετικά ή κανονιστικά κείμενα θεσπίζουν εθνικό μονοπώλιο διαθέσεως στο εμπόριο ή εισαγωγής σπέρματος προοριζόμενου για την τεχνητή γονιμοποίηση των βοοειδών. Για να επικαλεστεί το άρθρο 37 της συνθήκης, η Επιτροπή θα πρέπει, επομένως, σύμφωνα με την παράγραφο 1, εδάφιο 2, της διατάξεως αυτής, να αποδείξει την ύπαρξη οργανισμού, μέσω του οποίου το γαλλικό κράτος, de jure ή de facto, ελέγχει, κατευθύνει ή επηρεάζει αισθητά, άμεσα ή έμμεσα τις εισαγωγές σπέρματος προερχόμενου από άλλα κράτη μέλη.

15 Η Επιτροπή δέχεται ότι μόνο το γεγονός πως η Γαλλική Δημοκρατία εξαρτά την εισαγωγή σπέρματος από τη χορήγηση άδειας, δεν είναι δυνατό να αποδείξει την ύπαρξη μιας de jure ή de facto καταστάσεως, όπως η περιγραφόμενη από την εν λόγω διάταξη. Υποστήριξε όμως ότι η πρακτική που ακολουθούν οι γαλλικές αρχές καταλήγει στο αποτέλεσμα αυτό.

16 Από τις στατιστικές που προσκόμισε η γαλλική κυβέρνηση και που δεν αμφισβήτησε η Επιτροπή, προκύπτει ότι το 1980 και 1981, περισσότερη από τη μισή ποσότητα αλλοδαπού σπέρματος προερχόμενου από βοοειδή που διατέθηκε στη Γαλλία, είχε εισαχθεί από την UNCEIA και το υπόλοιπο από κέντρα αναπαραγωγής, από μία θυγατρική εταιρεία της εταιρείας UNCEIA και από την επιχείρηση Bovec. Το 1981, πλέον του 75 % του εισαγόμενου σπέρματος προερχόταν από τρίτες χώρες, ιδίως από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Το ίδιο έτος, περίπου 20 % των δόσεων εισαγόμενου σπέρματος καλύπτονταν από άδειες εισαγωγής που είχαν χορηγηθεί στην επιχείρηση Bovec· το 1980, ο αριθμός αυτός ανερχόνταν στο 20 %.

17 Κατά την Επιτροπή, οι αριθμοί αυτοί επιβεβαιώνουν ότι οι γαλλικές αρχές, μέσω μιας σταθερής διοικητικής πρακτικής στον τομέα χορηγήσεως αδειών εισαγωγής, έχουν παραχωρήσει «de facto» την αποκλειστικότητα εισαγωγής στα κέντρα παραγωγής ή αναπαραγωγής ή σε οργανισμούς που ενεργούν για λογαριασμό ή σε συνεργασία με τα εν λόγω κέντρα. Αυτοί οι οργανισμοί είναι, ιδίως, η UNCEIA και η επιχείρηση Bovec.

18 Η γαλλική κυβέρνηση υποστήριξε όμως ότι η επιχείρηση Bovec είναι ιδιωτική επιχείρηση, θυγατρική αμερικανικής εταιρείας, και την πληροφορία αυτή δεν αμφισβήτησε η Επιτροπή. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο αριθμός των εισαγωγέων που ασκούν τις δραστηριότητές τους, εντός της αγοράς, διαθέσεως στο εμπόριο του σπέρματος που προορίζεται για την τεχνητή γονιμοποίηση των βοοειδών, δεν περιορίζεται στα κέντρα αναπαραγωγής και στην UNCEIA, δεδομένου ότι μια ιδιωτική εμπορική επιχείρηση, η οποία δεν εξαρτάται απ' αυτά, περιλαμβάνεται επίσης μεταξύ των ανωτέρω εισαγωγέων. Υπ' αυτές τις συνθήκες, η πραγματική κατάσταση δεν επιτρέπει τη συναγωγή συμπεράσματος ότι το σύνολο των κέντρων αναπαραγωγής και η UNCEIA αποτελούν έναν «οργανισμό», μέσω του οποίου η γαλλική κυβέρνηση ελέγχει, κατευθύνει και επηρεάζει αισθητά τις εισαγωγές μεταξύ των κρατών μελών.

19 Δεδομένου ότι, για να στηρίξει την παράβαση του άρθρου 37 της συνθήκης, η Επιτροπή στηρίχθηκε αποκλειστικά στην πρακτική που ακολουθεί ο υπουργός γεωργίας στον τομέα των αδειών εισαγωγής, από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι η παράβαση αυτή δεν αποδείχθηκε.

20 Το δεύτερο κεφάλαιο της προσφυγής στηρίζεται στο άρθρο 2 της οδηγίας 77/504, κατά το οποίο τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να μην απαγορεύονται, περιορίζονται ή παρεμποδίζονται για ζωοτεχνικούς λόγους οι ενδοκοινοτικές εμπορικές συναλλαγές, μεταξύ άλλων, σπέρματος και γονιμοποιημένων ωαρίων, προερχόμενων από ζωοειδή αναπαραγωγής καθαρόαιμου γένους.

21 Για να αντικρούσει το λόγο αυτό, η γαλλική κυβέρνηση επικαλέστηκε το άρθρο 3 της οδηγίας. Η διάταξη αυτή προβλέπει ότι μέχρι της ενάρξεως ισχύος των κοινοτικών διατάξεων, η αποδοχή των ζωοειδών αναπαραγωγής καθαρόαιμου γένους στην παραγωγή, η αποδοχή των ζωοειδών αυτών ως ζώων αναπαραγωγής, καθώς και η αποδοχή των ταύρων που προορίζονται για την τεχνητή σπερματέγχυση και η χρήση του σπέρματος, καθώς και των γονιμοποιημένων ωαρίων, εξακολουθούν να υπάγονται στις εθνικές νομοθεσίες, εξυπακουομένου ότι αυτές δεν δύνανται να είναι περισσότερο περιοριστικές από εκείνες που εφαρμόζονται για τα ζωοειδή αναπαραγωγής καθαρόαιμου γένους, το σπέρμα και τα γονιμοποιημένα ωάρια στο κράτος προορισμού.

22 Επιβάλλεται η παρατήρηση ότι ο λόγος που προβάλλει η Επιτροπή, εντασσόμενος στο πλαίσιο των αναφερθεισών διατάξεων των άρθρων 2 και 3 της οδηγίας, ισοδυναμεί με την άποψη, κατά την οποία οι περιορισμοί ή τα εμπόδια στο ενδοκοινοτικό εμπόριο σπέρματος για ζωοτεχνικούς λόγους, που απαγορεύονται από το άρθρο 2, περιλαμβάνουν την εφαρμογή, εκ μέρους ενός κράτους μέλους, στο εισαγόμενο σπέρμα, των ζωοτεχνικών προδιαγραφών που προβλέπονται από την εθνική του νομοθεσία για τη χρησιμοποίηση του σπέρματος στο έδαφός του.

23 Η άποψη αυτή δεν είναι σύμφωνη με τη διατήρηση, δυνάμει του άρθρου 3, της εξαρτήσεως της χρησιμοποιήσεως του σπέρματος από τις προϋποθέσεις που θέτουν οι εθνικές νομοθεσίες και προσκρούει, ιδίως, στην ιδέα που εκφράζεται στο τέλος της διατάξεως αυτής, κατά την οποία ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να εφαρμόζει στο σπέρμα που εισάγεται από ένα άλλο κράτος μέλος σύστημα αυστηρότερο από εκείνο που εφαρμόζεται στο σπέρμα που παράγεται και χρησιμοποιείται στο ίδιο το έδαφός του. Πράγματι, από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η οδηγία δέχεται τη διαφορά των υφιστάμενων κανόνων και επιτρέπει να υπερισχύσουν, στον τομέα του ενδοκοινοτικού εμπορίου, οι κανόνες που εφαρμόζονται για τη χρησιμοποίηση του σπέρματος στο κράτος όπου το σπέρμα αυτό θα χρησιμοποιηθεί.

24 Κατά συνέπεια, εξαρτώντας τη χορήγηση αδειών εισαγωγής σπέρματος προοριζόμενου για την τεχνητή γονιμοποίηση βοοειδών από τις ζωοτεχνικής φύσεως προϋποθέσεις που προβλέπει η γαλλική νομοθεσία και που εφαρμόζονται αδιακρίτως, τόσο στο εισαγόμενο όσο και στο παραγόμενο στο εθνικό έδαφος σπέρμα, η Γαλλική Δημοκρατία δεν παρέβη την οδηγία 77/504.

25 Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η προσφυγή είναι απορριπτέα.

Επί των δικαστικών εξόδων

26 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον έχει υποβληθεί σχετικό αίτημα. Επειδή η προσφεύγουσα ηττήθη καθ' ολοκληρία, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Διά ταύτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

κρίνει και αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Mertens de Wilmars O'Keeffe Everling Mackenzie Stuart

Bosco Koopmans Due Bahlmann Galmot

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 28 Ιουνίου 1983.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος

J. Mertens de Wilmars